

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 12 września 2024 r.

WK-I.431.1.35.2024

**Pani
Iwona Kublik
Burmistrz Miasta Sokółów Podlaski**

**Urząd Miasta Sokółów Podlaski
ul. Wolności 21
08-300 Sokółów Podlaski**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹, art. 6 ust. 4 pkt 3 w związku z art. 2 pkt 1 ustawy o kontroli w administracji rządowej², kontrolerzy: Paulina Domagała – inspektor wojewódzki oraz Iwona Parys – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Kontroli Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, przeprowadzili w dniach od 18 czerwca do 5 lipca 2024 r., kontrolę problemową w Urzędzie Miasta Sokółów Podlaski, z siedzibą przy ul. Wolności 21.

Kontrolą objęto realizację zadania z zakresu administracji rządowej polegającego na wypłacie świadczenia pieniężnego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy, realizowanego na podstawie art. 13 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa³, w okresie od 24 lutego 2022 r. do 4 czerwca 2024 r.

Nawiązując do projektu wystąpienia pokontrolnego z 23 sierpnia 2024 r., do którego nie wniesiono zastrzeżeń, przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

W okresie objętym kontrolą do organu wpłynęło 540 wniosków o wypłatę świadczenia

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190).

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

³ Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 167, ze zm.), dalej ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy.

Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie

00-950 Warszawa, Plac Bankowy 3/5, tel.: (+48) 22 695 69 95 Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /t6j4ljd68r/skrytka

www.gov.pl/web/uw-mazowiecki

pieniężnego za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy (dalej: świadczenie pieniężne), spośród których organ rozpatrzył pozytywnie 524 wnioski, 6 wniosków pozostawił bez rozpoznania, zaś w przypadku 6 wniosków – odmówił wypłaty świadczenia. Procedura rozpatrywania 4 wniosków do dnia rozpoczęcia czynności kontrolnych nie została zakończona⁴.

Badaniu poddano 60 wniosków o wypłatę świadczenia pieniężnego rozpatrzonych pozytywnie, 3 wnioski pozostawione bez rozpoznania oraz 3 wnioski skutkujące odmową wypłaty świadczenia pieniężnego⁵.

Wszystkie poddane kontroli wnioski o wypłatę świadczeń zostały złożone przez osoby fizyczne, które oświadczyły, że zapewniły na własny koszt zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy wskazanym w dołączonych kartach osób przyjętych do zakwaterowania, zgodnych z wzorem wniosku określonym w rozporządzeniu w sprawie wzoru wniosku o świadczenie pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy⁶.

Organ weryfikował przesłanki przedłużenia okresu wypłaty świadczenia określone w § 4 ust. 1 rozporządzenia w sprawie maksymalnej wysokości świadczenia pieniężnego przysługującego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy⁷.

Organ dokonywał również weryfikacji przyjętych wniosków w zakresie zachowania terminu określonego w art. 13 ust. 1e ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy. Poddany kontroli wniosek o świadczenie pieniężne złożony z uchybieniem ww. terminu – pozostawiono bez rozpoznania, zgodnie z wymogiem art. 13 ust. 1f powyższej ustawy.

W przypadku 2 pozostałych poddanych kontroli wniosków o wypłatę świadczenia pieniężnego pozostawienie bez rozpoznania nastąpiło w związku z wycofaniem wniosków przed ich rozpatrzeniem.

Naliczenia świadczeń dokonano z zastosowaniem stawki dziennej w kwocie 40 zł,

⁴ Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami osoby upoważnionej do ich udzielania w zakresie objętym kontrolą: „Różnica wynika z faktu, że 4 wnioski, które zostały złożone w okresie którego dotyczy kontrola tj. od 24.02.2022 do 04.06.2024 nie zostały na dzień 04.06.2024 r. wypłacone, dlatego nie można było ich zaliczyć do wniosków rozpatrzonych pozytywnie czyli zakończonych wypłatą”.

⁵ Oznaczenia wszystkich spraw poddanych badaniu wskazano w arkuszach ustaleń kontroli nr 2, 3a i 3b, które dołączono do akt kontroli.

⁶ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 marca 2022 r. sprawie wzoru wniosku o świadczenie pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy przybywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z działaniami wojennymi (Dz. U. z 2024 r. poz. 297), dalej: rozporządzenie sprawie wzoru wniosku o świadczenie pieniężne.

⁷ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 maja 2022 r. w sprawie maksymalnej wysokości świadczenia pieniężnego przysługującego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy oraz warunków przyznawania tego świadczenia i przedłużania jego wypłaty (Dz. U. z 2023 r. poz. 1381), dalej: rozporządzenie w sprawie maksymalnej wysokości świadczenia pieniężnego.

określonej w § 2 ust. 1 w sprawie maksymalnej wysokości świadczenia pieniężnego⁸.

Odmowa wypłaty świadczenia pieniężnego w 3 poddanych kontroli przypadkach⁹ nastąpiła, w związku z art. 13 ust. 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy, z powodu sytuacji materialnej osoby zakwaterowanej, uznanej przez organ za umożliwiającą partycypowanie w kosztach utrzymania¹⁰. Do wnioskodawców skierowano pisemną informację o nieprzyznaniu przedmiotowego świadczenia pieniężnego. W badanych sprawach nie zostało wniesione powództwo o świadczenie przeciwko Miastu Sokołów Podlaski.

W okresie objętym kontrolą organ dokonywał weryfikacji warunków zakwaterowania i wyżywienia w obiekcie, w którym przebywały osoby objęte wnioskami¹¹.

⁸ W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono przypadki rozpatrzenia przez organ kontrolowany wniosków o wypłatę świadczenia pieniężnego z przekroczeniem miesięcznego terminu, jednakże mogło to być spowodowane późniejszym przekazaniem jednostce kontrolowanej środków na realizację przedmiotowego zadania.

⁹ W 2 przypadkach odmówiono przyznania świadczenia pieniężnego z tytułu zakwaterowania w okresie 120 dni od dnia przybycia obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, 1 przypadek dotyczył osoby spełniającej jedno z kryteriów uprawniających do przedłużenia okresu wypłaty świadczenia.

¹⁰ Organ dokonał oceny możliwości partycypowania w kosztach przez osoby zakwaterowane, badając ich sytuację bytową (bazowano na oświadczeniach, odpowiednio: wnioskodawcy lub osoby zakwaterowanej, zaś w 1 przypadku pozyskano dane o zatrudnieniu i wynagrodzeniu od pracodawcy). W informacjach skierowanych do wnioskodawców wskazano wysokość dochodów miesięcznych osób zakwaterowanych jako przesłankę odmowy wypłaty świadczenia pieniężnego, wskazując też: „*Należy nadmienić, iż państwo Polskie przyznając świadczenia kieruje się ustawą o pomocy społecznej (...) (Dz. U. z 2023 r. poz. 901, ze zm.), gdzie kryterium dochodowe na osobę (...) wynosi (...)*”.

Zgodnie z wyjaśnieniami pisemnymi osoby upoważnionej do ich udzielania w zakresie objętym kontrolą:

- sytuację bytową osób zakwaterowanych zaczęto badać po otrzymaniu wytycznych MSWiA znak WSO-I.946.7.2024 z dnia 31 stycznia 2024 r.,
- „*W informacji (...) przywołano kryterium dochodowe z ustawy o pomocy społecznej, aby przybliżyć wnioskodawcy, jakie kryteria obowiązują obywateli Polski przy przyznawaniu świadczeń z pomocy społecznej. (...)*”.

Wskazać należy, że organ:

- pomimo powołania się na kryterium dochodowe uprawniające do przyznania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, niekonsekwentnie do podstawy wyliczenia dochodu na członka rodziny zaliczył w 2 badanych sprawach także świadczenie wychowawcze, o którym mowa w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, pomimo że zgodnie z art. 8 ust. 4 pkt 7 ustawy o pomocy społecznej – świadczenia wychowawczego nie wlicza się do dochodu stanowiącego kryterium przyznawania prawa do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Dochód bez uwzględnienia ww. świadczenia byłby w obu przypadkach wyższy od przywołanego kryterium;
- w 1 przypadku zwrócił się do pracodawcy zatrudniającego obywatela Ukrainy z wnioskiem o udostępnienie danych o zatrudnieniu i dochodzie, wskazując niemającą w tym przypadku zastosowania podstawę żądania, tj. art. 25 ust. 3 ustawy z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 232). Zgodnie z wyjaśnieniami pisemnymi osoby upoważnionej do ich udzielania – ww. podstawę wniosku wskazano omyłkowo. Zgodnie z zaświadczeniem dołączonym do akt sprawy – wystawione je na prośbę pracownika.

¹¹ Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami osoby upoważnionej do ich udzielania w zakresie objętym kontrolą: „*Weryfikacja warunków zakwaterowania i wyżywienia obywateli Ukrainy odbywała się poprzez wywiad ustny z osobą wnioskującą podczas składania wniosku jak również z osobami objętymi zakwaterowaniem, którzy byli obecni podczas składania wniosku. Powyższe informacje zostały potwierdzone przez wnioskodawcę w złożonych wnioskach w sekcji oświadczenie wnioskodawcy pkt. 1*”.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Dokonanie nienależnej wypłaty świadczeń pieniężnych za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy w łącznej kwocie 400 zł na podstawie 2 wniosków¹², do których dołączone zostały karty zakwaterowania obywateli Ukrainy z wykazanymi 5 dniami zakwaterowania przypadającego na okres ich pobytu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej¹³, odnotowany w bazie danych wniosków, o której mowa w art. 13a ust. 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy¹⁴.

Powyższym naruszono warunki przyznawania świadczenia określone w § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie maksymalnej wysokości świadczenia pieniężnego, zgodnie z którym „Świadczenie jest przyznawane (...) za okres faktycznego zapewnienia, na własny koszt, zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy (...)”.

Stwierdzona nieprawidłowość wynikała z braku weryfikacji ww. wniosków w bazie danych wniosków, która umożliwia m. in. sprawdzenie daty wjazdu obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej¹⁵.

2. Niewprowadzenie do dnia rozpoczęcia kontroli danych, o których mowa w art. 13 ust. 4 pkt 1-4, 6 i 8 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy do bazy danych wniosków, a także brak weryfikacji wniosków w zakresie, o którym mowa w art. 13a ust. 4 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy – w przypadku 21 poddanych kontroli wniosków o wypłatę świadczenia pieniężnego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy¹⁶. Powyższym naruszono wymóg określony w art. 13a ust. 3 powyższej ustawy,

¹² Dotyczy wniosków złożonych przez 1 beneficjenta: 1 wniosku poddanego kontroli w sprawie ŚR.4712.226.2022 oraz 1 wniosku okazanego w związku ze złożonymi wyjaśnieniami pisemnymi – w sprawie ŚR.4712.228.2022 (sprawa, która nie znalazła się w puli wniosków wytypowanych do kontroli).

¹³ W każdej z ww. kart wnioskodawca wykazał, że zapewnił osobom w nim wskazanym zakwaterowanie i wyżywienie w dniach od 1 do 5 października 2022 r., podczas gdy zgodnie z historią przekroczeń granicy w bazie danych wniosków każda z ww. osób wyjechała z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej 22 września 2022 r., a wróciła – 6 października 2022 r.

¹⁴ Dalej: baza danych wniosków.

¹⁵ Zgodnie z wyjaśnieniami pisemnymi osoby upoważnionej do ich udzielania w zakresie objętym kontrolą – *"Z uwagi na brak sprzętu umożliwiającego wprowadzenie wniosku (...) do bazy danych Źródło i zweryfikowanie dokładnych dat wjazdu i wyjazdu, bazowano wyłącznie na oświadczeniu wnioskodawcy, że obywatelowi Ukrainy podanemu w "karcie osoby przyjętej do zakwaterowania" zapewniono za cały wskazany we wniosku okres zakwaterowanie i wyżywienie. Wnioskodawca pod odpowiedzialnością karną złożył osobisty podpis, że dane podane we wniosku są prawdziwe."* Powyższe wyjaśnienie zostało złożone w odniesieniu do każdego z ww. wniosków.

¹⁶ Dotyczy poddanych kontroli wniosków złożonych w okresie od 3 października 2022 r. do 18 maja 2023 r. Zgodnie z wyjaśnieniami pisemnymi osoby upoważnionej do ich udzielania w zakresie objętym kontrolą:

- wnioski o wypłatę świadczenia pieniężnego z tytułu zakwaterowania i wyżywienia obywateli Ukrainy były wprowadzane do bazy danych wniosków od końca maja 2023 r. Wcześniej nie wprowadzono wniosków do ww. bazy *"z uwagi na brak dostępu do systemu Źródło"*;
- poddane kontroli wnioski, których nie wprowadzono do bazy danych wniosków *"nie zostały zweryfikowane w bazie danych (...). Zostały one zweryfikowane na podstawie danych z paszportów, danych z ewidencji ludności, danych pozyskanych z systemu pomocy społecznej przy rejestracji wniosków o jednorazowe*

zgodnie z którym „Organ gminy niezwłocznie wprowadza do bazy dane, o których mowa w art. 13 ust. 4 pkt 1-4, 6 i 8.” oraz uchybiono realizacji zadania określonego w art. 13a ust. 4 ww. ustawy, stanowiącego zadanie z zakresu administracji rządowej, w myśl art. 13 ust. 2 tejże ustawy.

Stwierdzone nieprawidłowości wynikały z niezapewnienia dostępu do bazy danych wniosków pracownikom Centrum Pomocy Socjalnej w Sokołowie Podlaskim, którym Burmistrz Miasta Sokołów Podlaski udzielił pełnomocnictwa do prowadzenia postępowania w zakresie przyjmowania wniosków i ustalania uprawnień do świadczenia pieniężnego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy¹⁷.

Do ww. bazy nie wprowadzono także wymaganych danych o 2 wnioskach rozpatrzonych odmownie¹⁸.

Ponadto w wyniku kontroli ustalono, że:

- przyjęto 1 wniosek o wypłatę świadczenia pieniężnego za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy, który nie zawierał daty przy podpisie osoby składającej oświadczenie, pomimo wymogu w tym zakresie określonego we wzorze wniosku

świadczenie 300 zł oraz z formularzy danych osobowych dla uchodźcy wojennego z Ukrainy przebywającego na terenie miasta Sokołów Podlaski (prowadzonych dla potrzeb miasta). Sprawdzenie czy na obywatela Ukrainy nie zostało wypłacone już świadczenie odbywało się na podstawie wywiadu ustnego z osobą wnioskującą podczas składania wniosku, jak również w niektórych przypadkach z osobami objętymi zakwaterowaniem. Powyższe informacje zostały potwierdzone przez wnioskodawców w złożonych wnioskach w sekcji oświadczenie wnioskodawcy pkt 2. (...)"

¹⁷ Dotyczy pełnomocnictwa z 31 marca 2022 r. udzielonego Dyrektorowi oraz 5 pracownikom Centrum Pomocy Socjalnej w Sokołowie Podlaskim (budżetowej jednostki organizacyjnej Miasta Sokołów Podlaski).

Zgodnie z wyjaśnieniami pisemnymi osoby upoważnionej do ich udzielania w zakresie objętym kontrolą: *"Przekazanie przez Burmistrza Miasta Sokołów Podlaski sprzętu umożliwiającego korzystanie z bazy wniosków dla Centrum Pomocy Socjalnej nastąpiło pod koniec maja 2023 r. (...) Wcześniej posiadany przez Organ sprzęt umożliwiał korzystanie z modułu Zakwaterowanie UKR w systemie Źródło, po nadaniu danej osobie stosownych uprawnień do tego modułu. Burmistrz Miasta Sokołów Podlaski dysponował dwoma stanowiskami umożliwiającymi taki dostęp. (...) Centrum Pomocy Socjalnej pozyskało informację od pracowników Urzędu Miasta, iż dostęp do programu weryfikującego będzie za pośrednictwem programu zainstalowanego na laptopie, który zostanie przekazany Centrum dla celów realizacji zadania. W ówczesnym okresie pracownicy Centrum nie mieli informacji, aby taka możliwość była za pomocą programów już dostępnych Urzędowi Miasta."*

Zgodnie z okazaną dokumentacją:

- przekazanie Urzędowi Miasta Sokołów Podlaski przez Ministra Cyfryzacji sprzętu, o którym mowa w ww. wyjaśnieniach, na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy, nastąpiło protokołem z 21.04.2022 r.;
- przekazanie ww. sprzętu przez Urząd Miasta – Centrum Pomocy Socjalnej w Sokołowie Podlaskim nastąpiło protokołem nieopatrzoną datą.

¹⁸ Zgodnie z wyjaśnieniami pisemnymi osoby upoważnionej do ich udzielania w zakresie objętym kontrolą – *"Wnioski (...) nie wymagały wprowadzenia (...) ponieważ czynność ta nie miała wpływu odnośnie rozstrzygnięcia ww. spraw."* Odnosząc się do powyższego wyjaśnienia stwierdzić należy, że wprowadzenie do ww. bazy wniosków załatwionych odmownie jest zasadne, gdyż baza danych wniosków służyła gminom m.in. do weryfikacji, czy dla osoby, której dotyczy wniosek, nie złożono wniosku ze wskazaniem innego miejsca zakwaterowania w danym okresie.

o świadczenie pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy przybywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium Ukrainy, stanowiącego załącznik do rozporządzenia w sprawie wzoru wniosku o świadczenie pieniężne;

- na 1 karcie osoby przyjętej do zakwaterowania dołączonej do wniosku o świadczenie pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy – w sekcji przeznaczonej do wypełnienia przez urząd nie wskazano faktycznej liczby dni, za które przyznano świadczenie¹⁹. Ponadto nie podjęto działań mających na celu korektę danych w ww. karcie, a z akt sprawy nie wynika dlaczego nie uwzględniono jednego z wykazanych przez wnioskodawcę dni zakwaterowania obywatela Ukrainy²⁰.

Przedstawiając powyższe informuję, że realizację zadania z zakresu administracji rządowej polegającego na wypłacie świadczenia pieniężnego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy, realizowanego na podstawie art. 13 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, ocenia się **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

Mając na uwadze, że zgodnie z art. 1 ust. 12 ustawy o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy²¹, z dniem 1 lipca 2024 r. uchylono art. 13 i art. 13a – informuję Panią Burmistrz o odstąpieniu od sformułowania zaleceń pokontrolnych w zakresie stanowiącym przedmiot kontroli.

Jednocześnie informuję, że środki w kwocie 400,00 zł (słownie: czterysta złotych), które zostały wypłacone niezgodnie z przepisami rozporządzenia w sprawie maksymalnej wysokości świadczenia pieniężnego, należy zwrócić w terminie 30 dni od daty otrzymania

¹⁹ Wskazano liczbę dni wykazaną przez wnioskodawcę w karcie zakwaterowania dołączonej do wniosku, pomimo że nie wypłacono świadczenia za 1 z tych dni. Zgodnie z wyjaśnieniami pisemnymi osoby upoważnionej przez organ do ich udzielania w zakresie objętym kontrolą – po weryfikacji wniosku w bazie danych wniosków w zakresie dat przekroczenia granicy RP uznano, że „osoba (...) która nie przebywała w danym miejscu zakwaterowania w nocy z 19 lutego na 20 lutego 2024 r. nie mogła mieć zapewnionego zakwaterowania i wyżywienia za dzień 19 lutego 2024 r. co znalazło potwierdzenie u wnioskodawcy, ponieważ wnioskodawca zgodził się z powyższą decyzją (o fakcie nieprzyznania świadczenia poinformowano telefonicznie) (...)”.

²⁰ Uwzględniono wyjaśnienie pisemne osoby upoważnionej przez organ do udzielania wyjaśnień w przedmiocie objętym kontrolą w zakresie, w jakim wskazano, że wnioskodawca, poinformowany telefonicznie o nieprzyznaniu świadczenia za 1 dzień wykazany we wniosku, „nie wnosił żadnych zastrzeżeń co do rozstrzygnięcia wniosku.”

²¹ Ustawa z dnia 15 maja 2024 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2024 r. poz. 854).

niniejszego wystąpienia pokontrolnego na rachunek bankowy Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego, przeznaczony do obsługi Funduszu Pomocy, o numerze: 15 1010 1010 0100 6713 9130 3000, ze wskazaniem w tytule przelewu: *Fundusz Pomocy art. 13 – wypłata świadczeń pieniężnych z tyt. zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy.*

Przedstawiając powyższe, informuję że od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze. Pisemne potwierdzenie dokonania zwrotu wraz z kopią dowodu przelewu proszę przekazać za pośrednictwem platformy ePUAP.

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Lesław Kuczyński
Zastępca Dyrektora Wydziału Kontroli

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/